1308N081

Candidate's Seat No :_______

M.A. (Sem.-III) Examination

504 EA - Gujarati

(સાહિત્ય સ્વરૂપ - પદ્ય)

Time : 2-00 Hours] **August 2021** **[Max. Marks : 50**

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-૧

નીચેના આપેલા આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

૧ 'રાસ' ની વિભાવના સમજાવી તેના સ્વરૂપની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

૨ 'રાસ' સાહિત્યના લક્ષણો વિશે વિસ્તૃત નોંધ તૈયાર કરો. ૧૪

૩ 'રાસ' ના લક્ષણોને કેન્દ્ર સ્થાને રાખી 'ભરતેશ્વર બાહુબલિરાસ' નું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

૪ 'ભરતેશ્વર બાહુબલિરાસ' ની પાત્રનિરૂપણકળાની વિશેષતાઓ જણાવો. ૧૪

૫ 'ખંડકાવ્ય' એટલે શું સમજાવી, તેના સ્વરૂપ-લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

૬ 'ખંડકાવ્ય' ની વિભાવના સમજાવી, ગુજરાતી સાહિત્યમાં થયેલા તેના ખેડાણની ચર્ચા કરો. ૧૪

૭ ખંડકાવ્યોના લક્ષણોને આધારે 'શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડકાવ્યો' સંપાદનની વિશેષતાઓ જણાવો. ૧૪

૮ 'વસંતવિજય' અને 'બાહુક' ખંડકાવ્યોનો આસ્વાદ કરાવો. ૧૪

વિભાગ-૨

૯ નીચેના આપેલા આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૦૮

(૧) 'હંસાવલી' કૃતિના કર્તાનું નામ આપો.
(અ) ભીમ (બ) અસાઈ (ક) શાલિભદ્રસૂરિ (ડ) ઉદ્યોતનસૂરિ

(૨) 'રાસ' સંજ્ઞાનો જૂનામાં જૂનો ઉલ્લેખ ઉદ્યોતનસૂરિની કઈ કૃતિમાં જોવા મળે છે.
(અ) કુવલયમાલા (બ) હંસાઉલિ (ક) સધ્યવત્સ (ડ) ભરત બાહુબલિ પ્રબંધ

(૩) બાહુબલિના રાજ્યનું નામ આપો.
(અ) અયોધ્યાપુરી (બ) નૈષધ (ક) વિદર્ભ (ડ) તક્ષશિલા

(૪) રાજા ભરત કયા દૂતને બાહુબલિ પાસે મોકલાવે છે.
(અ) સુદેવ (બ) સુવેગ (ક) શુકદેવ (ડ) મયૂર

(૫) 'અતિજ્ઞાન' ખંડકાવ્યના કવિનું નામ આપો.
(અ) ઉમાશંકર જોશી (બ) રા. વિ. પાઠક (ક) કાન્ત (ડ) કલાપી

(૬) કાન્ત પછી પ્રથમવાર ખંડકાવ્ય લખનાર કવિનું નામ આપો.
(અ) નરસિંહરાવ દિવેટીયા (બ) આનંદશંકર ધ્રુવ (ક) બ. ક. ઠાકોર (ડ) કલાપી

(૭) 'રસહિન ધરા થૈ છે, દયાહિન થયો નૃપ'.... આ પંક્તિ કયા ખંડકાવ્યની છે?
(અ) જટાયુ (બ) શિખંડી (ક) ગ્રામમાતા (ડ) વસંતવિજય

(૮) 'શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડકાવ્યો' સંપાદનમાં કવિ નલિન રાવળનાં સંગ્રહિત ખંડકાવ્યનું નામ આપો.
(અ) શિખંડી (બ) અંતઘડીએ અજામિલ (ક) તુકારામનું સ્વારોહણ (ડ) અશ્વત્થામાની સ્વગતોક્તિ

N0४१ - २

એમ.એ.સેમેસ્ટર : 03, ગુજરાતી

પેપર : ૫૦૪ EB, સાહિત્યસ્વરૂપ : ગદ્ય

સમય : ૦૨ કલાક | કુલ ગુણ : ૫૦

વિભાગ-૧

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (ગુણ : ૪૨)

૧. 'ગદ્ય' એટલે શું તે જણાવી, તેના મહત્વના લક્ષણો જણાવો.

૨. 'હોહોલિકા' નાટકમાં સંઘર્ષ ચર્ચો.

૩.નાટ્યકૃતિ તરીકે 'હોહોલિકા'ની સમીક્ષા કરો.

૪.ગદ્યના લક્ષણોને આધારે 'કૂવો' નવલકથાની સમીક્ષા કરો.

૫.'કૂવો' નવલકથાની પાત્રસૃષ્ટી વિશે નોંધ લખો.

૬.'કૂવો' શીર્ષકની યથાર્થતા તપાશો.

૭.ગદ્યના લક્ષણોને આધારે 'રંગતરંગ' ભાગ-૧ નું મૂલ્યાંકન કરો.

૮. હાસ્યનિબંધ તરીકે 'રંગતરંગ' ભાગ-૧ની સમીક્ષા કરો.

વિભાગ-૨

નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૦૮ ગુણ)

૧.નાટ્યાત્મક ગદ્યકયા સાહિત્ય સ્વરૂપમાં વિશેષ જોવા મળે છે?

અ.નવલકથા બ.નાટક ક.આત્મકથા ડ.નિબંધ

N081-3

૨.રમણભાઈ નીલકંઠ કયા યુગના ગદ્યકાર છે?

અ.સુધારાકયુગ બ.પંડિતયુગ ક.ગાંધીયુગ ડ.આધુનિકયુગ

૩.કાકાસાહેબ કાલેલકર કયા યુગના ગદ્યકાર છે?

અ.સુધારાકયુગ બ.પંડિતયુગ ક.ગાંધીયુગ ડ.આધુનિકયુગ

૪.ડુંગરની પત્નીનું નામ જણાવો.

અ.કાશી બ. રમા ક.આશા ડ. દરિયા

૫.ડુંગરના મિત્રનું નામ જણાવો.

અ.ભીખા બ. ડાભી ક. ભગત ડ.સવજી

૬.'કૂવો' નવલકથાના લેખકનું નામ જણાવો.

અ.વીનેશ અંતાણી બ.અશોકપુરી ગોસ્વામી ક.દલપત ચૌહાણ ડ.મણિલાલ હ. પટેલ

૭. 'હોહોલિકા' કૃતિના લેખકનું નામ જણાવો.

અ.રમણભાઈ નીલકંઠ બ.ચં.ચી.મહેતા ક.મધુ રાય ડ.લાભશંકર ઠાકર

૮. 'હોહોલિકા' કૃતિનું સાહિત્ય સ્વરૂપ જણાવો.

અ. નાટક બ. નવલકથા ક.નવલિકા ડ.રેખાચિત્ર

....

P.T.O

એમ.એ સેમેસ્ટર: 3

ગુજરાતી

N081-4

પ્રશ્નપત્ર નંબર: ૫૦૪: EC

સાહિત્યિક નિબંધો   કુલ ગુણ:50

વિભાગ-1

નીચેના પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો

[૧.] પદ્યવાર્તા સાહિત્ય સ્વરૂપની પ્રમુખ   લાક્ષણિકતાઓની વિગતે ચર્ચા કરો ૧૪

[૨.]મધ્યકાલીન ગુજરાતી પદ્યવાર્તાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ ને વિગતે વર્ણાવો ૧૪

[૩.]ટૂંકીવાર્તાની વિવિધ વ્યાખ્યાઓને આધારે ટૂંકી વાર્તાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો ૧૪

[૪.]ટૂંકી વાર્તાના વિકાસમાં ગાંધીયુગના વાર્તાકારો ના પ્રદાન ની ચર્ચા કરો ૧૪

[૫.]આખાની જ્ઞાનમાર્ગી રચનાઓ વિશે વિસ્તૃત નોંધ તૈયાર કરો ૧૪

[૬.]જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા પ્રવાહમાં આખાના ઉત્તરકાલીન   કવિઓ વિશે નોંધ તૈયાર કરો ૧૪

[૭.]ગુજરાતી રંગભૂમિના ઉદભવ અને વિકાસ ની ચર્ચા કરો ૧૪

[૮.]ગુજરાતી રંગભૂમિમાં પારસીઓનું પ્રદાન ૧૪

વિભાગ ૨

[૯.]નીચે આપેલા હેતુલક્ષી માંથી (ગમે તે ચાર) પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો ૦૮

(૧) ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રથમ પદ્યવાર્તા આપનાર કર્તા કોણ છે?

(A) નરહરિ (B) વિજયચંદ્ર સુરિ (C) વિનયચંદ્ર સુરિ (D) માંડણ

(૨) પદ્યવાર્તાકાર 'ફલશ્રુતિ'મા શું સંભળાવે છે?

(A) આશા પૂરી થઈ પ્રોબ્લેમ (B) નડતર દૂર થાય (C) વિજોગ ટળે (D) સૌનું કલ્યાણ થાય

(3) અર્વાચીન સાહિત્યનું 'અપૂર્વ પુષ્પ' તરીકે નવલિકાને કોણે ઓળખાવી છે?

(A) ક.મા.મુનશી (B) ઉમાશંકર જોશી (C) સુરેશ જોશી (D) રા.વિ.પાઠક

(૪)"ત્રિશુળ" ઉપનામથી કયા વાર્તાકારે વાર્તા લેખનનો પ્રારંભ કર્યો હતો?

(A) સુંદરમ્ (B) રા.વિ.પાઠક (C) ધૂમકેતુ (D) પન્નાલાલ પટેલ

(૫) જ્ઞાનમાર્ગી પરંપરાનો પ્રમુખ ગ્રંથ કયો છે?

(A) અખેગીતા (B) ચિત વિચાર સંવાદ (C) પ્રબોધ બત્રીસી (D) માધવાનંદ કામ કંદલા

(૬) જ્ઞાનમાર્ગી કવિતાના બીજ કઈ સદીમાં રોપાયા?

(A) 13મી સદી (B) ૧૪મી સદી (C) ૧૫મી સદી (D)૧૬મી સદી

(૭) રંગભૂમિ પર 'ભવાઈ'ના વેશ ને વિશેષ ખિલાવનાર કોણ છે?

(A) વાઘજી મુળજી (B) અસાઈત ઠાકર (C) જ્યોતીન્દ્ર દવે (D) જયશંકર સુંદરી

(૮) ગુજરાતી રંગભૂમિ નાટ્યગૃહ ની સ્થાપના કોણે કરી?

(A) હસમુખ બારાડી (B) ફરામજી ગુસ્તાદજી દલાલ (C)દલપતરામ (D) લાભશંકર ઠાકર